Crynodeb o’r Penderfyniadau 2026

<table>
<tr><th>Y cynnig</th><th>Penderfyniad</th></tr>
<tr><td colspan="2">TREFNIADAETH ADDYSG A CHYNNWYS ADDYSG</td></tr>
<tr><td>1. Deallusrwydd artiffisial – y gweithlu addysg</td><td>Pasiwyd yn unfrydol</td></tr>
<tr><td colspan="2">Deallusrwydd Artiffisial – y gweithlu addysg
Mae’r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau hyfforddiant cyson i’r gweithlu addysg a fydd:
(a) yn rhoi arweiniad pendant ar y defnydd cyfreithlon o Ddeallusrwydd Artiffisial
(b) yn cynnig canllawiau clir i ysgolion ynglŷn â’r defnydd o Ddeallusrwydd Artiffisial i greu adnoddau / deunyddiau dysgu
a hefyd
(c) yn addysgu’r gweithlu am yr heriau y mae Deallusrwydd Artiffisial yn eu cynnig, gan gynnig arfer neu gallawiau pendant er mwyn ymateb I’r heriau.</td></tr>
<tr><td>2. Deallusrwydd artiffisial - dysgwyr</td><td>Gwnaed gwelliant
Pasiwyd y gwelliant yn unfrydol
CYNNIG TERFYNOL – UNFRYDOL</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG GWREIDDIOL
Mae’r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau hyfforddiant eang a chyson i ddysgwyr a myfyrwyr o bob oed ym maes Deallusrwydd Artiffisial, fel eu bod yn gwbl ymwybodol o’r hyn y gallant ei wneud yn gyfreithlon a beth yw’r gwahaniaeth rhwng defnyddio’r dechnoleg fel arf i’w cynorthwyo a defnyddio’r dechnoleg mewn modd twyllodrus neu ddiegwyddor (e.e. creu delweddau amrhiodol). Rydym yn awyddus i sicrhau defnydd effeithiol, diogel, cyfrifol ac egwyddorol o Ddeallusrwydd Artiffisial (AI) a theimlwn fod angen hyfforddiant pwrpasol ar raddfa genedlaethol i sicrhau hynny.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG TERFYNOL
Mae’r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau, ar fyrder, hyfforddiant eang a chyson a pharhaus i ddysgwyr a myfyrwyr o bob oed ym maes Deallusrwydd Artiffisial, fel eu bod yn gwbl ymwybodol o’r hyn y gallant ei wneud yn gyfreithlon a beth yw’r gwahaniaeth rhwng defnyddio’r dechnoleg fel arf i’w cynorthwyo a defnyddio’r dechnoleg mewn modd twyllodrus neu ddiegwyddor (e.e. creu delweddau amrhiodol). Rydym yn awyddus i sicrhau defnydd effeithiol, diogel, cyfrifol ac egwyddorol o Ddeallusrwydd Artiffisial (AI) a theimlwn fod angen hyfforddiant pwrpasol ar raddfa genedlaethol i sicrhau hynny.</td></tr>
<tr><td>3. Statws cyfartal i gyrsiau galwedigaethol</td><td>Pasiwyd yn unfrydol</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mae’r Gynhadledd yn galw ar sefydliadau addysg a byrddau arholi i sicrhau bod statws priodol yn cael ei roi i gyrsiau galwedigaethol ac nad ydynt yn cael eu hamddifadu o unrhyw gyfleoedd i sicrhau bod dysgwyr a myfyrwyr yn gallu eu hastudio a sefyll arholiadau ynddynt drwy gyfrwng y Gymraeg.</td></tr>
<tr><td>4. Cyrsiau galwedigaethol yn y Gymraeg</td><td>Pasiwyd yn unfrydol</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mae’r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i sicrhau cefnogaeth i ddatblygu adnoddau sy’n cefnogi cyrsiau galwedigaethol trwy gyfrwng y Gymraeg.</td></tr>
<tr><td>5. Pynciau TGAU yn y Gymraeg</td><td>Pasiwyd yn unfrydol</td></tr>
</table>

Mae'r Gynhadledd yn galw ar yr Awdurdod i wirio'r ganran o ddisgyblion Gwynedd sydd yn sefyll arholiadau trwy gyfrwng y Gymraeg, a chreu strategaeth a chefnogaeth i ysgolion sicrhau cynnydd yn y niferoedd.	
6. Defnyddio fersiwn Cymraeg enwau llefydd	**Pasiwyd gyda mwyafrif**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar CBAC i fabwysiadu polisi o ddefnyddio enwau llefydd Cymraeg yn unig ar gyfer llefydd sydd yng Nghymru e.e. Caerdydd, Abertawe ac nid Cardiff a Swansea.	
7. Safon y Gymraeg	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau bod cyfleoedd priodol ar gael i unigolion i loywi ac ymarfer eu hiaith a'u bod, yn ystod y cyrsiau hynny, yn cael eu haddysgu am hanes, diwylliant ac ethos 'addysg cyfrwng Cymraeg'.	
8. Gwella llythrennedd (darllen)	**Gwnaed gwelliant** **Pasiwyd y gwelliant yn unfrydol** **CYNNIG TERFYNOL – UNFRYDOL**
Y CYNNIG GWREIDDIOL Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i gynnal ymgyrch ddarllen a fydd yn annog rhieni i ddarllen gyda'u plant.	
Y CYNNIG TERFYNOL Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i gynnal ymchwiliad o ymgyrchoedd darllen gyda'r deilliant o flaenoriaethu un neges gref i annog rhieni i ddarllen gyda'u plant.	
9.Cyrsiau TGAU **10. Arholiadau TGAU newydd (asesiadau)** **11. Cyllido Teg i 6ed Dosbarth ac Atebolrwydd Medr** **12. Cyfleoedd dysgu Cymraeg**	**Syrthiodd y cynigion ***
13. Dysgwyr yn mynd dros y ffin i dderbyn eu haddysg	**Gwnaed gwelliant** **Pleidlais 12 o blaid 5 yn erbyn** **Cafwyd gwelliant ar y gwelliant** **Pasiwyd yr ail welliant 16 o blaid ac 1 yn ymatal** **Pasiwyd y trydydd gwelliant yn unfrydol** **CYNNIG TERFYNOL – UNFRYDOL**
Y CYNNIG GWREIDDIOL Mae Cynhadledd UCAC yn galw ar Lywodraeth Cymru: 1. I sicrhau trefniant ariannu teg a chymesur ar gyfer ardaloedd ger y ffin (e.e. Powys), gan ystyried maint daearyddol helaeth y sir a'r heriau unigryw sy'n gysylltiedig â darparu addysg o safon mewn ardal mor wasgarog 2. I warantu cyfleoedd addysg cyfartal i holl ddisgyblion ardaloedd sy'n agos at y ffin, gan gynnwys mynediad at ystod ehangach o gyrsiau ôl-14 ac ôl-16, fel nad oes rhaid i ddisgyblion droi at ysgolion neu golegau dros y ffin i lenwi bylchau 3. I weithio gyda'r awdurdod lleol i gryfhau darpariaeth academaidd a galwedigaethol fel blaenoriaeth strategol, gan sicrhau bod adnoddau priodol ar gael i gynnal a datblygu ysgolion ledled y sir.	
Y CYNNIG TERFYNOL Mae Cynhadledd UCAC yn galw ar Lywodraeth Cymru a'r Awdurdodau Lleol perthnasol:	

1. I sicrhau trefniant ariannu teg a chymesur ar gyfer ardaloedd ger y ffin (e.e. Powys), gan ystyried maint daearyddol helaeth y sir a'r heriau unigryw sy'n gysylltiedig â darparu addysg o safon mewn ardal mor wasgarog 2. I warantu cyfleoedd addysg cyfartal i holl ddisgyblion ardaloedd sy'n agos at y ffin, gan gynnwys mynediad at ystod ehangach o gyrsiau ôl-14 ac ôl-16, fel nad oes rhaid i ddisgyblion droi at ysgolion neu golegau dros y ffin i lenwi bylchau 3. I gydweithio i gryfhau darpariaeth academaidd a galwedigaethol fel blaenoriaeth strategol, gan sicrhau bod adnoddau priodol ar gael i gynnal a datblygu ysgolion ledled Cymru.	
Y CYNNIG TERFYNOL Mae Cynhadledd UCAC yn galw ar Lywodraeth Cymru a'r Awdurdodau Lleol perthnasol: 1. I sicrhau trefniant ariannu teg a chymesur ar gyfer ardaloedd ger y ffin (e.e. Powys), gan ystyried maint daearyddol helaeth y sir a'r heriau unigryw sy'n gysylltiedig â darparu addysg o safon mewn ardal mor wasgarog 2. I warantu cyfleoedd addysg cyfartal i holl ddisgyblion ardaloedd sy'n agos at y ffin, gan gynnwys mynediad at ystod ehangach o gyrsiau ôl-14 ac ôl-16, fel nad oes rhaid i ddisgyblion droi at ysgolion neu golegau dros y ffin i lenwi bylchau 3. I gydweithio i gryfhau darpariaeth academaidd a galwedigaethol fel blaenoriaeth strategol, gan sicrhau bod adnoddau priodol ar gael i gynnal a datblygu ysgolion ledled Cymru.	
14. Ariannu ADY	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i sicrhau fod arian digonol yn cyrraedd yr ysgolion i sicrhau fod ysgolion yn gallu darparu'n llawn ar gyfer anghenion disgyblion ADY.	
15. Maint Dosbarthiadau	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i roi uchafswm o 30 disgybl ym mhob dosbarth i bob oedran mewn ysgolion.	
AMODAU GWAITH	
16. Sganwyr arfau mewn ysgolion	**Pasiwyd yn unfrydol**
Er ei bod yn croesawu'r mesurau i gynyddu diogelwch staff a disgyblion, mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau canllawiau clir ynghylch y mater hwn. Gofynnwn am sicrwydd: a) y bydd y sganwyr hyn yn cael eu hariannu'n ganolog gan Lywodraeth Cymru b) na fydd unrhyw athro nac unrhyw aelod o'r Uwch Dîm Rheoli yn teimlo dan orfodaeth i ymgymryd â'r ddyletswydd ychwanegol hon c) y bydd hyfforddiant priodol a thrylwyr yn cael ei roi i'r sawl fydd yn ei ddefnyddio, gan gynnwys beth i'w wneud mewn gwahanol amgylchiadau.	
17. Hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg	**Pasiwyd yn unfrydol**
Wrth i'r cwricwlwm ehangu ac wrth i nifer y cyrsiau a gynigr i ddysgwyr gynyddu, mae'r Gynhadledd yn galw ar CBAC/CYDAG i sicrhau cysondeb hyfforddiant i athrawon, waeth lle y bônt yn addysgu.	
18. Gwobrwyo'r sgil o addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg	**Pasiwyd yn unfrydol**

<table>
<tr><td colspan="2">Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i gydnabod bod addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn sgil werthfawr ac yn sgil sy'n haeddu cydnabyddiaeth ariannol ychwanegol.</td></tr>
<tr><td>19. Denu a Chadw athrawon</td><td>Gwnaed gwelliant
Pasiwyd y gwelliant
CYNNIG TERFYNOL – UNFRYDOL</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG GWREIDDIOL
Mae'r Gynhadedd yn galw ar Lywodraeth Cymru i edrych o'r newydd ar ddulliau denu athrawon, gan ystyried rhai o'r materion isod:
• Talu benthyciadau myfyrwyr (e.e talu 10% am gyfnod o 10 mlynedd)
• Olrhain hynt a helynt gyrfa myfyrwyr a gafodd fwrsariaethau cychwynnol, er mwyn gweld beth sydd wedi eu cadw yn y proffesiwn neu sydd wedi peri iddynt adael y proffesiwn.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG TERFYNOL</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mae'r Gynhadedd yn galw ar Lywodraeth Cymru i edrych o'r newydd ar ddulliau denu a chadw athrawon, gan ystyried rhai o'r materion isod:
• Talu benthyciadau myfyrwyr (e.e talu 10% am gyfnod o 10 mlynedd)
• Olrhain hynt a helynt gyrfa myfyrwyr a gafodd fwrsariaethau cychwynnol, er mwyn gweld beth sydd wedi eu cadw yn y proffesiwn neu sydd wedi peri iddynt adael y proffesiwn .</td></tr>
<tr><td>20. Nyrsys ysgol</td><td>Pasiwyd yn unfrydol</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i ysgafnhau'r pwysau sydd ar y gweithlu addysg o ran ymdrin â materion meddygol, gan lunio polisi Cenedlaethol a fyddai'n sicrhau cysondeb a gwarantu mai Awdurdodau Lleol ac nid ysgolion sy'n ariannu'r gwasanaeth pwysig hwn.</td></tr>
<tr><td>21. Gofal meddygol</td><td>Gwnaed gwelliant
Pasiwyd yn unfrydol
CYNNIG TERFYNOL - UNFRYDOL</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG GWREIDDIOL
Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i sicrhau nad oes disgwyl i athrawon sydd wedi eu hyfforddi i roi cymorth cyntaf, i weithredu unrhyw ofal meddygol tu hwnt i'w cymhwyster.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG TERFYNOL
Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i gadarnhau nad oes disgwyl i athrawon sydd wedi eu hyfforddi i roi cymorth cyntaf, i weithredu unrhyw ofal meddygol.</td></tr>
<tr><td>22. CPA</td><td>Gwnaed gwelliant
CYNNIG TERFYNOL – pasiwyd gyda mwyafrif</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG GWREIDDIOL
Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru, i sicrhau cysondeb gan ei wneud yn hawl statudol i bawb allu cyflawni eu cyfnod CPA gartref.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Y CYNNIG TERFYNOL
Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru, i sicrhau cysondeb yn genedlaethol wrth gynllunio staffio yn y sectorau cynradd ac uwchradd, gan ei wneud yn hawl statudol i bawb allu cyflawni eu cyfnod CPA gartref.</td></tr>
<tr><td>23. Hyblygrwydd swydd</td><td>Pasiwyd yn unfrydol</td></tr>
</table>

Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i ymchwilio i'r opsiynau amrywiol (er enghraifft wythnos pedwar diwrnod) a fyddai'n gwneud addysgu yn broffesiwn llawer mwy hyblyg.	
24. Diffyg hyblygrwydd swydd athro	**Syrthiodd y cynnig***
25. Ymddygiad dysgwyr	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â phroblemau ymddygiad heriol yn ein hysgolion, fel bod y gweithlu a dysgwyr yn gallu teimlo'n ddiogel yn ein hysgolion a bod pawb yn gallu canolbwyntio ar ddysgu ac addysgu.	
26. Ffonau symudol	**Gwnaed gwelliant** **Pasiwyd y gwelliant yn unfrydol** **CYNNIG TERFYNOL – UNFRYDOL**
Y CYNNIG GWREIDDIOL Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i ddewis ac i ariannu un darparwr Cenedlaethol ar ddull o gloi ffôn yn ddiogel yn ystod diwrnod ysgol, gan roi arweiniad clir ar ei ddefnydd a chadw costau yn isel.	
Y CYNNIG TERFYNOL Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i ddewis un darparwr Cenedlaethol ac i ariannu un dull o gloi ffôn yn ddiogel yn ystod diwrnod ysgol, gan roi arweiniad clir ar ei ddefnydd a chadw costau yn isel.	
27. Cytundebau Gwaith Darlithwyr/Tiwtoriaid Cymraeg i Oedolion	**Syrthiodd y cynnig***
28. Honiadau di-sail	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i roi mesurau yn eu lle i ddiogelu staff pan fo honiadau di-sail yn cael eu gwneud yn gyhoeddus ar wefannau cymdeithasol.	
29. CAD rhan amser	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth i newid geiriad y Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon er mwyn sicrhau fod athrawon yn derbyn canran o'r taliad CAD sy'n adlewyrchu canran y cyfrifoldeb maen nhw'n ei gyflawni.	
30. Hyfforddiant CBAC	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae UCAC yn galw ar y Llywodraeth i sicrhau fod canllawiau oriau cyfeiriedig yn y Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon yn disgwyl i ysgolion gydnabod unrhyw hyfforddiant sy'n digwydd tu hwnt i oriau arferol tuag at oriau cyfeiriedig athrawon, sef 1265 awr.	
31. Ysgol dan Glo (Lockdown)	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae UCAC yn gofyn i'r Llywodraeth roi canllawiau clir yn eu lle, i sicrhau y gall athrawon sydd mewn Ysgol dan glo, gael yr hawl i gysylltu tu allan i'r Ysgol mewn argyfwng i drefnu gofal plant.	
32. Ymddygiad a hawliau rhieni	**Syrthiodd y cynnig***
33. Hawliau rhieni	**Syrthiodd y cynnig***
34. Paratoi gwaith i ddisgyblion pan nad ydynt yn yr ysgol	**Syrthiodd y cynnig***
C. Arall	
35. Bwyd lleol	**Pasiwyd yn unfrydol**
Mae'r Gynhadledd yn galw ar Lywodraeth Cymru i gefnogi cynhyrchwyr lleol, gan sicrhau bod y cig a weinir yn ein hysgolion yn gig sydd yn lleol, yn ffres ac o ansawdd da.	
CYNNIG BRYS	

36. Asesiadau	Pasiwyd yn unfrydol
Mae’r Gynhadledd yn galw ar y Llywodraeth, Cymhwysterau Cymru a CBAC i sicrhau nad ydynt yn creu llwyth gwaith ychwanegol i athrawon ac yn cynnig arweiniad clir o ran yr heriau sydd yn codi o asesiadau.	

*Syrthiodd y cynigion am nad oedd y cynigydd/yr eilydd yn gallu bod yn bresennol yn y Gynhadledd.